

वर्षा

ཚོགས་གསར།

ཉེ་བའི་གླིང་།

Factory

ཉེ་བའི་ལས་འགྲུལ།

Economy

ཉེ་བའི་སྐྱུ་ཁུངས་རིག་པ།

Manufacturing

ལེ་ཅང་དངོས་ཐོན་སྐྱེད།

Production of goods

ཡོ་གཏེར་ཁ་སྲོག་འདོན།

Extraction of minerals

ལེ་ཞབས་ཁུའི་མཐུན་སྦྱོར།

Provision of services

ལྷོ་སྐྱེལ་འདྲེན་དང་འགྲིམ་འགྲུལ།

Transport and

communication

▶ ལྷོ་རྒྱུ་དཔལ་འབྱོར་སྡེ་ཁག་དུ་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཡོད།

▶ ཀུན་དང་པོ། གཞི་རྩའི་སྡེ་ཁག་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ་རྣམས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་
པ།

▶ རྟོག་ཉེས་པ། བཟོ་སྐྱོན་ལས་རིགས།

▶ རྟོག་སུམ་པ། ཞབས་ཞུའི་མཐུན་སྦྱོར་དང་ཚོང་སྐྱོར་བྱེད་པ་དང་
འབྲེལ་འབྲུལ་བྱེད་པའི་ལས་རིགས།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁག

དང་པོ།

Agriculture

Dairy

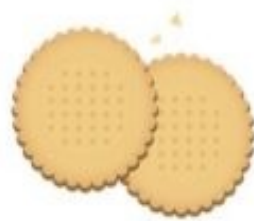
Fishing

Forestry

གཉིས་པ།

Manufacturing
Industries

གསུམ་པ།

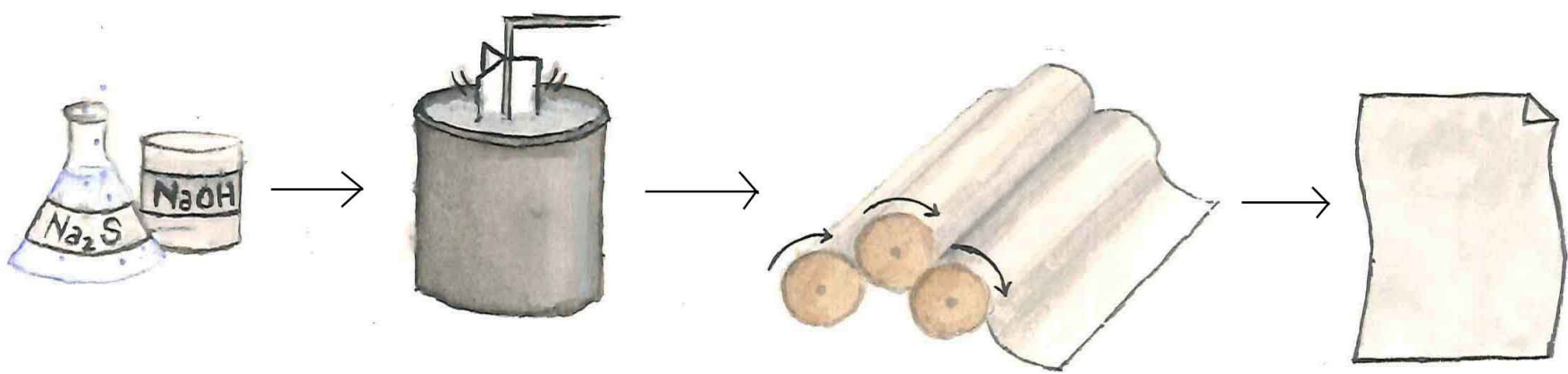
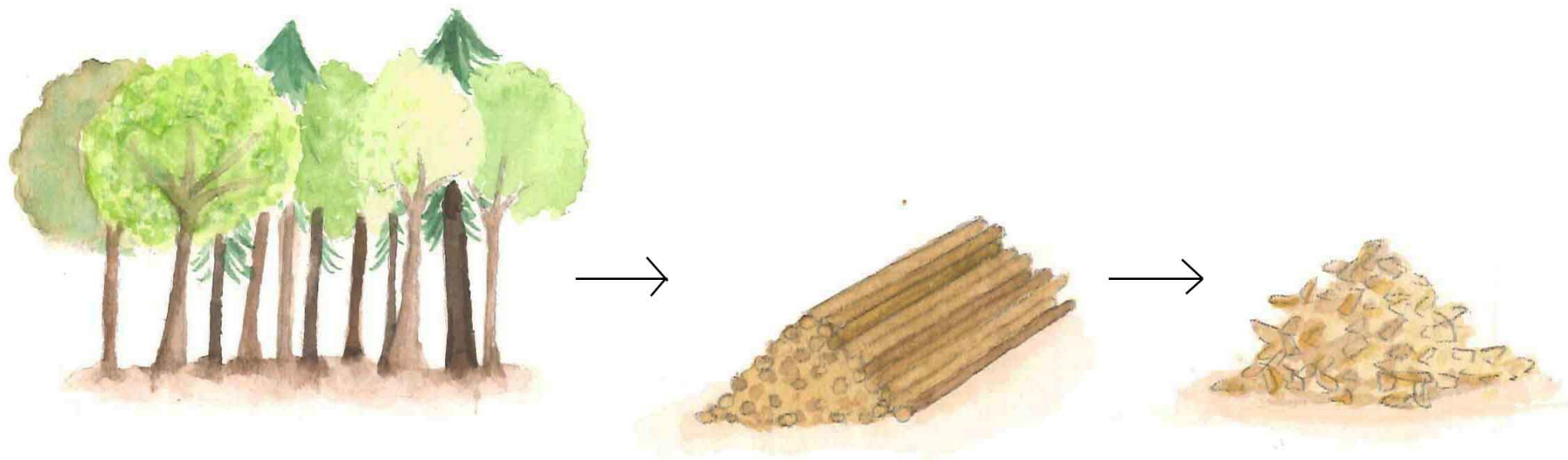
Service Sectors

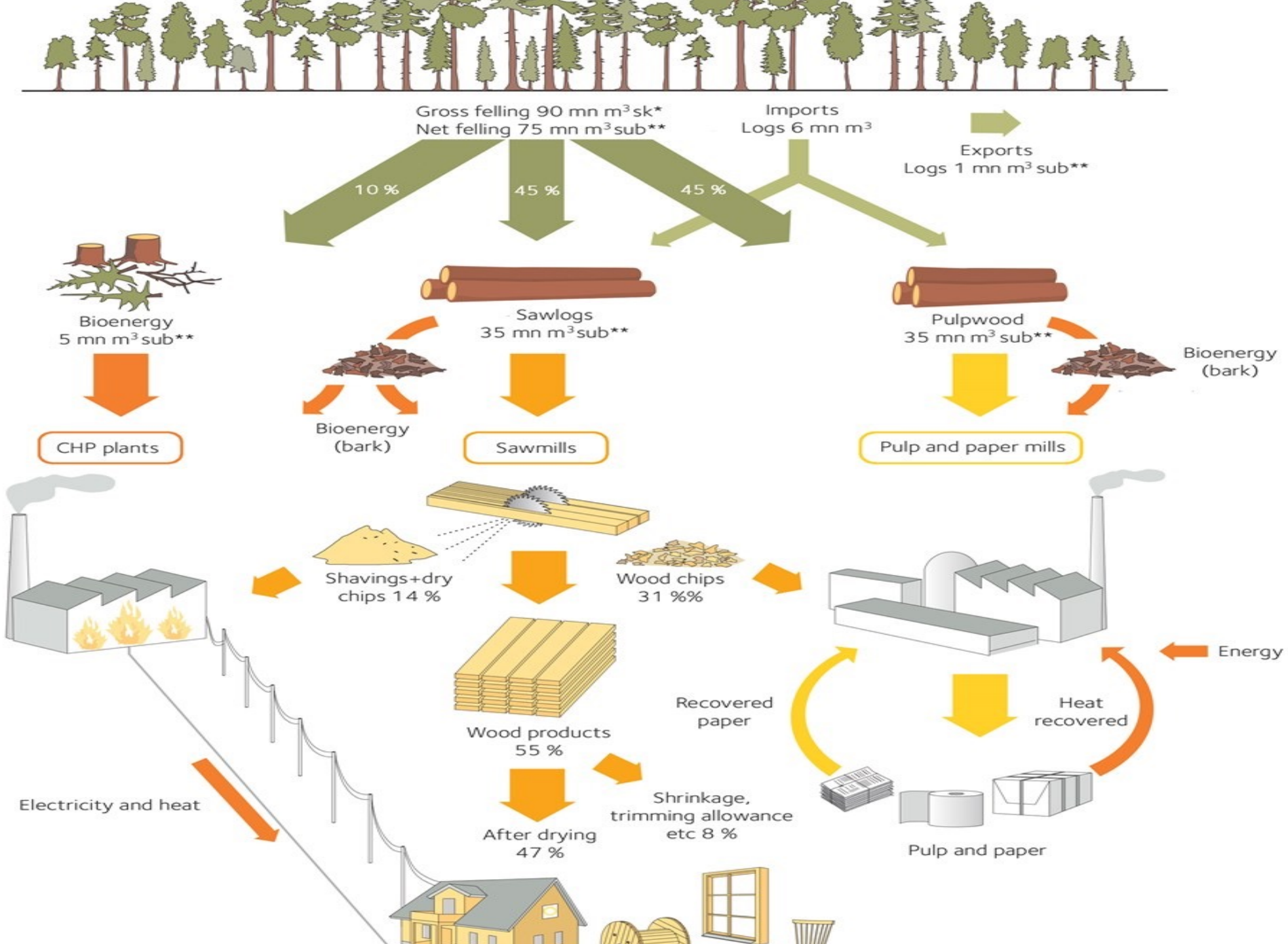

བཟོ་སྐྱོན་ལས་རིགས།

▶ བཟོ་སྐྱོན་ལས་རིགས་ནི་དཔལ་འབྱོར་སྡེ་ཁག་ནང་གི་གྲུ་ལ་རིམ་གཉིས་པ་དེ་
ཡིན།

▶ བཟོ་སྐྱོན་ལས་རིགས་ཀྱིས་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ་རྣམས་སྤར་ལས་སྤྱོད་སྣོ་ཆེ་བའི་ཐོན་
སྤྱོད་དོ་བོར་སྤྱར་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཤིང་ནས་ཤོག་བྱ་དོ་བོར་བསྐྱར་བ་དང་
དེ་རྗེས་ཤོག་བྱ་རྣམས་བསྐྱིགས་ཏེ་འབྲི་དེབ་གྱི་དོ་བོར་བསྐྱར་བ་མི་ལ་སྤྱོད་སྣོ་ཏེ་
ཅང་ཆེ་བ་ཡོད།

▶ མོག་བུའི་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་འདག་དང་གྲོན་གོས་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བལ་བཅས་ལ་

བཟོ་སྐྱོན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་རིན་ཐང་འཕར་སྤོན་བྱུང་ཡོད། འདི་ལྟར་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པའི་ཐོན་རྫས་དག་ནི་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་མ་བཙེས་རྒྱ་ཆ་དང་བསྐྱར་ན་རིན་ཐང་དང་སྤྱོད་སྤོ་ཆེ་བ་ཡོད།

▶ བཟོ་གྲ་ནི་ཅ་དངོས་ཐོན་སྐྱེད་དང་གཏེར་ཁ་སློག་འདོན་ཞབས་ཁུའི་མཐུན་སྦྱོར་

བཅས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔལ་འབྱོར་མཁོ་སྐྱབ་ཀྱི་ལས་རིགས་ཤིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་

ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་པའི་ལྷགས་དང་དྲུངས་ལྷགས་བཟོ་གྲ་ལྟ་བུ་དང་གཏེར་ཁ་སློག་འདོན་

བྱེད་པའི་ཚོ་སོལ་སློག་འདོན་བཟོ་གྲ་ལྟ་བུ། ཞབས་ཁུའི་མཐུན་སྦྱོར་བྱེད་པའི་ཡུལ་སྐོར་

ལས་རིགས་བཟོ་གྲ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་རེད།

བཟོ་གྲུའི་རྣམ་གྲངས།

- ▶ བཟོ་གྲུའི་རྣམ་གྲངས་ནི་མ་བཟོས་རྒྱ་ཆ་ (Raw material) དང་གཞི་རྒྱ། (size) བདག་པོ་ (ownership) བཅས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སོ་སོར་དབྱེ་བ་ རྩམས་ཀྱི་ཡིད།

བཟོ་གྲུ་ལི་རྣམ་གྲངས་དང་པོ།

མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ།

- ▶ རིང་ཕྱགས་བཟོ་གྲུ།
- ▶ རྒྱགས་ལས་བཟོ་གྲུ།
- ▶ མཚོ་ལས་བཟོ་གྲུ།
- ▶ གཏེར་ལས་བཟོ་གྲུ་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆར་གཞིགས་ཏེ་
དབྱེ་བ་འབྱེད་གྱི་ཡིད།

ཞིང་ཕྱུགས་བཅོ་བྲལ།

ཞིང་ཕྱུགས་བཅོ་བྲལ་དག་གིས་རྩི་ཤིང་སྣོ་ཚལ་དང་སྲོག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཚའི་རིགས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཡོད། དཔེར་ན། ཟས་རིགས་དང་ཚལ་སྐྱུམ། སྤིང་བལ་ཐག་ལས། འོ་མའི་ཟས་སྒྲ། ཀོ་
བའི་དངོས་ཆས་སོགས་ཀྱི་བཅོ་བྲལ་ལྟ་བུའོ།

ཞིང་ཁ་ནས་ཐོན་པའི་བས་རིགས།

ལྗ

ལབས།

བུར་གྱིང་།

སྐྱུ་ལྗ།

ཇ་གྱིང་།

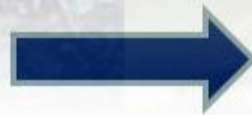

ལྗིང་བས།

ནགས་ལས་བཟོ་བྱ།

Wood

Furniture

ལོང་།

ཅ་དངོས།

ནགས་ལས་བཟོ་གྲས་ནགས་ཚལ་ལས་བྱུང་བའི་
 རྒྱ་ཚའི་རིགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་
 སྤྱོད་དེ་ཤོག་བྱ་བཟོ་བ་དང་། སྐྱ་སྐྱ་བཟོ་བ།
 བྱིས་ཚས་བཟོ་བ། ཁང་པ་བཟོ་བ་སྟེ་སྟོན།

ଅର୍ଦ୍ଧ-ଲକ୍ଷ-ବର୍ଷ-ସ୍ତ୍ରୀ

୨୩

୨୩

མཚོ་ལས་བཟོ་གྲྭ་དག་གིས་མཚོ་དང་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཚའི་རིགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད།
དཔེར་ན། མཚོ་ལས་དང་ཉ་སྐུམ་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།

གཏེར་ལས་བཟོ་གྲྭ།

▶ གཏེར་ལས་བཟོ་གྲྭ་ནི་མ་རྒྱུ་མཐོ་རྒྱུ་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་(primary industry)ཡིན་ལ།
དེ་གཙོ་བོ་གཏེར་ཕོ་འཛིན་རིགས་རྒྱུ་ཆར་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད། མ་རྒྱུ་མཐོ་རྒྱུ་བཟོ་གྲྭ་སྐྱེས་བཟོ་སྐྱེས་བཟོ་
གྲྭ་གཞན་ལ་ཐོན་སྐྱེས་མཐོ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ལྷགས་ཕོ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷགས་ནི་གཏེར་
རིགས་ཐོན་སྐྱེས་བཟོ་གྲྭ་མཐོ་འདོན་བྱས་བའི་ཐོན་སྐྱེས་ཤིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། ལྷགས་ཀྱི་ཐོན་
སྐྱེས་འདི་ནི་འཕུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་མེ་འཁོར་ལྷགས་ལམ་སོགས་ཐོན་སྐྱེས་སྤྱོད་ཆོགས་བཟོ་བའི་རྒྱུ་
ཆར་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད།

གཞི་རྒྱ

སྤྱི་ལས་བཞོ་གྲྭ།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཞོ་གྲྭ།

གཞི་རྒྱ

གཞི་རྒྱ་ནི་མ་ཙུ་བཅུ་གས་པའི་འཕོར་དང་། ལས་བཅོམ་པའི་གྲངས།
བཤད་ཀྱི་ཡིད།

དེ་དག་ལ་གཞི་གས་ནས་བཅོམ་གྱི་ལའང་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡིད།

ཀློག་ཀྱི་ཆེ་བའི་བཅོམ་གྱི་(large scale industry)

ཀློག་ཀྱི་ཆུང་བའི་བཅོམ་གྱི་(small scale industry)བཅས་སྟེ་ཡིད།

ཐོན་རྫས་ཀྱི་ཐོན་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཟོ་གྲུ།

- ▶ གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཟོ་གྲུ་དག་གིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་དང་འཕྲུལ་འཁོར་ཆེ་བའི་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
- ▶ གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཟོ་གྲུ་མ་ཅུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་ལ། བཟོ་ལས་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱང་སྤྲོས་ལེགས་རིགས་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་མ་ཟད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོན་རྒྱས་ཡང་ཐོན་ཆེ་བ་ཡོད།

LARGE SCALE INDUSTRIES

གཞི་རྒྱ་ཚུང་བའི་བཅོ་གྲུ།

- ▶ གཞི་རྒྱ་ཚུང་བའི་བཅོ་གྲུས་མ་རྩ་ཡང་ཚུང་བ་ཡོད། བྱིས་གཉེར་བཅོ་གྲུ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཚུང་བའི་བཅོ་གྲུའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། གཞི་རྒྱ་ཚུང་བའི་བཅོ་གྲུས་དར་སྐྱད་ལེལ་བ་དང་། ཟས་སྡེ་བཅོ་བ་སོགས་ལས་རིགས་ཕྱན་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་ཡོད།

བདག་པོ།

- ▶ བདག་པོ་ལྷན་བདག་གཉེར་མཁན་གྱི་ཆ་ནས།
ཉམས་གཉེར་བཟོ་གྲུ་(private sector industry)
འགྲུ་ལྷན་གཉེར་བཟོ་གྲུ་(public sector industry)
ལྷན་ཉམ་འབྲེལ་བཟོ་གྲུ་(joint sector industry)
ལྷན་ཉམ་ལས་བཟོ་གྲུ་(co-operative sector industry)

On the basis of ownership

2. Private sector industries

སྒྲིལ་གཉེར་བཅོམ་གྱི་གྲུ་

- ▶ སྒྲིལ་གྱི་བཅོམ་གྱི་མི། མི་སྒྲིལ་བ་ལག་ཅིག་ལ་བདག་ཅིང་དོ་དམ་ལས་གཉེར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན།

གཞུང་གཉེར་བཅོམ་གྱི་གྲུ་

- ▶ གཞུང་གཉེར་བཅོམ་གྱི་མི། སྲིད་གཞུང་ལ་བདག་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གིས་དོ་དམ་ལས་གཉེར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན།
- ▶ དཔེར་ན། རྒྱ་གར་གྱི་གནམ་གྲུ་སྒྲིག་སྲོལ་བཅོམ་གྱི་ (Hindustan aeronautics limited) དང་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷགས་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་བཅོམ་གྱི་ (steel authority of india limited) ལྟ་བུ་རེད།

མཉམ་འབྲེལ་བཟོ་གྲྭ།

- ▶ མཉམ་འབྲེལ་བཟོ་གྲྭ་ནི། མིང་གཞུང་
དང་མི་སྐོར་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
བདག་ཅིང་དེ་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་
གྲིས་ལས་གཉེར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན།
- ▶ དཔེར་ན། ལྷ་རུ་འི་ལྷངས་འཁོར་
སྐྱོག་སྐྱོར་བཟོ་གྲྭ་(maruti udyog
limited) ལྷ་བུ་རེད།

མཉམ་ལས་བཟོ་གྲྭ།

- ▶ མཉམ་ལས་བཟོ་གྲྭ་ནི། རྒྱ་ཆ་མཐོ་
འདོན་བྱེད་མཁན་དང་ངལ་རྩལ་བ་
གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བདག་ཅིང་དེ་
གཉིས་མཉམ་ལས་གྲིས་དོ་དམ་བཟོ་
གྲྭ་(Anand milk union limited) ཞིག་
ལ་བེད།

བཟོ་གྲ་འཇུགས་ལྷུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན།

▶ བཟོ་གྲ་འཇུགས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ནི་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ་དང་། ས་ཆ། རྒྱ
བཟོ་བ། རྒྱུ་མ་དངུལ། རྒྱུ་འདྲེན། རྒྱུ་ར། འབྲེལ་མཐུན་བཅས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་
དགོས་པ་ཡིན།

▶ བཟོ་གྲ་དང་དཔལ་འབྱོར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

སྤྱིར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་བཟོ་གྲ་གང་མང་རྒྱ་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཚད་མི་ལ་ལས་ཀ་དང་ཅ་དངོས་ཀྱི་མཐུན་
རྒྱུན་མང་དུ་འགོ་ཡི་ཡོད། བཟོ་གྲ་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་བརྟེན་ནས་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ།
གོང་དང་གོང་ལྷིང་གྱི་ངོ་བོ་ཡར་རྒྱས་སུ་འགོ་བཞེན་ཡོད།

མ་བཅོས་རྒྱ་མཚོ།

ལྷོ་ཕྱོག་།

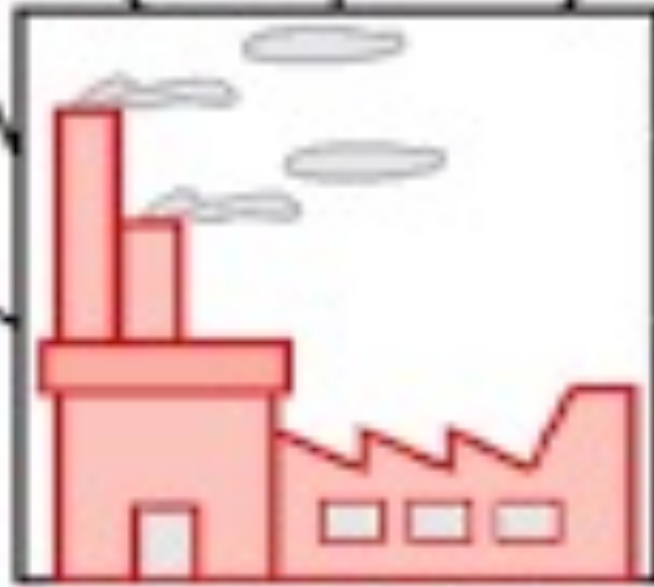
བོད་ཕྱོག་།

ས་ཚུན་།

མ་དངུལ་།

རྒྱལ་འདེན་།

ཁྲོམ་ར་།

བར་འབྲེལ་།

བོད་གྲྭ་ཚགས་ཡུལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་།